

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی / معاونت بهداشت دبیرخانه ستاد
کشوری کنترل دخانیات / دفتر آموزش و ارتقای سلامت / مرکز سلامت محیط و کار

آموزه‌های دینی در برابر دخانیات

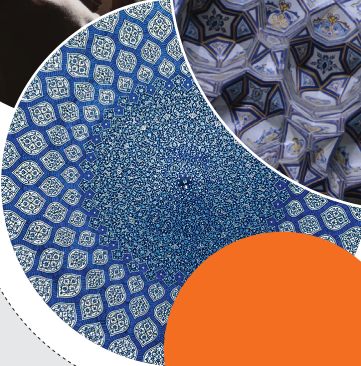
هفته‌نامه
بدون دخانیات

۳۱ ۵ ۲۵ خردادماه ۱۳۹۸

iec.behdasht.gov.ir
webda.behdasht.gov.ir

امان بدون دخانیات حق شهروندی

آموزش‌های دینی در برابر دخانیات

آموزش‌های دینی در برابر دخانیات

بررسی‌ها نشان می‌دهد که داشتن اعتقادات مذهبی، نقش مهمی در کاهش گرایش به مصرف مواد دخانی و مخدر دارد. افرادی که اصول مذهبی را پذیرفته و نسبت به آن احساس تعهد میکنند، کمتر از افراد غیرمذهبی مواد دخانی و مخدر مصرف می‌کنند. صرف نظر از اینکه فرد به چه مذهبی گرایش دارد، می‌توان گفت فردی که خود را متعهد به انجام اعمال مذهبی و رعایت اصولی که برای پیروان آن مذهب توصیه شده است بداند، احتمال خیلی کمتری وجود دارد که به سمت مصرف موادی برود که سلامتی او را به خطر می‌اندازد. اصولاً مذهب در سطوح پیشگیری از شروع تا توصیه به ترک مصرف میتواند استعمال مواد دخانی و مخدر را تحت تأثیر قرار دهد. به کارگیری قابلیت‌های پیشگیرانه مذهب برای تحریم شروع مصرف مواد دخانی و مخدر، می‌تواند دربرگیرنده آموزش‌های مستقیم مردم درباره منع مصرف مواد باشد. بر طبق آموزش‌های دینی، استعمال هر گونه مواد آسیب رسان سلامت جایز نیست؛ بنابراین مذهب می‌تواند بعنوان اهرمی بازدارنده جهت کنترل و پیشگیری از استعمال انواع مواد دخانی و اعتیاد آور در جوامع، مداخله موثری داشته باشد. پژوهش‌های انجام شده موید آن است که افرادی که پیروان مذهبی هستند که توصیه به پرهیز از مصرف مواد دخانی شده است، بسیار کمتر از پیروان مذهبی که در آن مصرف مواد دخانی و مخدر

داشتند

اعتقادات

مذهبی،

نقش مهمی

در کاهش

گرایش

به مصرف

مواد دخانی

و مخدر دارد.

افرادی که

اصول مذهبی

را پذیرفته‌اند

نسبت به آن

احساس تعهد

می‌کنند، کمتر از

افراد غیرمذهبی

مواد دخانی و

مخدر مصرف

می‌کنند

را منع نمی‌کنند، به مصرف این محصولات روی می‌آورند. حدیث نبوی «تمام مستی آورها و مخدرها برای امت من حرام است»، در راستای همان پیشگیری اولیه مطرح شده است.

امام علی (ع) در این زمینه می‌فرماید: «خداوند ترک می‌خوارگی را واجب کرد تا عقل فرد بر جای ماند». می‌توان گفت که باورهای مذهبی در نوجوانان مانع از شکل‌گیری اختلالاتی چون سوء مصرف مواد خواهد گردید. نتایج پژوهش‌ها بیانگر آن است که در مقیاس گروهی، داشتن افکار مذهبی می‌تواند با کاهش مصرف مواد دخانی و مخدر ارتباط داشته باشد.

جایگاه روحانیت جایگاه رفیعی است که به خوبی می‌توان در یک حرکت وسیع اجتماعی در ترک دخانیات از آن استفاده مطلوب نمود. در کشور ما نمونه‌های زیادی دیده شده که پیشوایان مذهبی در همه جریان‌های اجتماعی نقش موثری در روشن کردن مردم ایفاء نموده‌اند. نقش مرحوم میرزای شیرازی (قدس سره) در تحریم تنباکو آنقدر برجسته است که می‌بینیم همه مردم ایران تا آنجا به فتوای ایشان گردن نهاده‌اند که زنان دربار ناصرالدین شاه نیز قلیان‌ها را شکستند و شاه را از کشیدن قلیان منع نمودند تا ناصرالدین شاه مجبور شد امتیاز تنباکو را لغو کند. واگذاری امتیاز خرید و فروش توتون و تنباکوی ایران در زمان ناصرالدین شاه به انگلستان در سال ۱۳۰۶ قمری در زمانیکه یک پنجم مردم ایران به کار کشت و زرع و خرید و فروش تنباکو مشغول بودند موجب برانگیخته شدن اعتراضات مردمی و رهبران مذهبی شد. به دلیل ترتیب اثر ندادن به اعتراضات علما و مراجع از سوی دولت مردان آن زمان، مرجع بزرگ شیعیان جهان در سامرا، حضرت آیت‌الله میرزای شیرازی در اعتراض به واگذاری امتیاز تنباکو به عوامل بیگانه فتوای جاودانه خود را در تحریم تنباکو در سال ۱۳۰۹ قمری مصادف با ۱۲۷۰ هجری شمسی و ۱۸۹۱ میلادی صادر نمودند:

«الیوم استعمال توتون و تنباکو بای نحو کان در حکم محاربه

با امام زمان صلوات الله علیه است»

این فتوای به ظاهر ساده و کوتاه، موجهای آشفته را به طوفانی سهمگین تبدیل کرده و رژیم را در آستانه سقوط قرار داد. پس از حکم آیت‌الله میرزای شیرازی قلیان‌ها شکسته می‌شود، عامه مردم و حتی درباریان از کشیدن توتون و تنباکو دست می‌کشند، تمام مغازه‌های فروش توتون و تنباکو را می‌بندند و با شرکت انگلیسی نیز معامله نمی‌کنند و در نهایت فشار بیش از حد ملت مسلمان ایران، دولت ناصری را وادار به لغو قرارداد با کمپانی رژی کرد. فتوای مرجع مسلمانان آن زمان نشان داد که مردم ایران در پیروی از رهبران مذهبی آمادگی لازم را برای مقابله با دخانیات داشته و با تنویر افکار عمومی، شکل‌گیری بسیج مردمی از همان زمان در مبارزه با دخانیات نهادینه گردید.

جایگاه روحانیت
جایگاه رفیعی
است که به
خوبی می
توان در یک
حرکت وسیع
اجتماعی در
ترک دخانیات
از آن استفاده
مطلوب نمود

با توجه به مواردی که گفته شد، میتوان نتیجه گرفت که

● مذهب میتواند به عنوان یک عامل کلیدی برای کاهش مصرف مواد دخانی و مخدر در جامعه بکار گرفته شود. در نتیجه در هر برنامه پیشگیری از اعتیاد، نباید نقش مذهب به فراموشی سپرده شود.

● آموزش‌های مذهبی در تعالیم اسلام در مورد منع مصرف الکل و سایر مواد دخانی و مخدر را باید از دوران کودکی از طریق شیوه‌های مناسبی در تمام سطوح سنتی به عنوان یک راهکار مداخله‌ای در امر مبارزه و پیشگیری از اعتیاد به مواد دخانی و مخدر مورد توجه قرار داد. در این خصوص استفاده از تجربه برخی از کشورهای اسلامی می‌تواند راهگشا باشد.

● مهم‌ترین نقش مذهب، پیشگیری اولیه از اعتیاد به مواد دخانی و مخدر است. بدین معنا که هر قدر فرد از لحاظ اعتقادی و مذهبی در سطح مطلوب‌تری قرار گیرد، کمتر به دام اعتیاد به مواد دخانی و مخدر گرفتار می‌شود زیرا بسیاری از دستورهای دینی مخالف با سوء مصرف مواد دخانی و مخدر است.

● خانواده‌ها باید تلاش کنند با به‌کارگیری روش‌های مناسب نسبت به پرورش اصول دینی و مذهبی در کودکان و نوجوانان خود مبادرت ورزند و ارزش‌های سازنده اجتماعی را به آنان بیاموزند تا از آسیب‌پذیری آنان در برابر اعتیاد به مواد دخانی و مخدر بکاهند.

آموزش‌های
مذهبی در تعالیم
اسلام در مورد
منع مصرف
الکل و سایر مواد
دخانی و مخدر را
باید از دوران
کودکی از طریق
شیوه‌های
مناسبی در تمام
سطوح سنتی به
عنوان یک راهکار
مداخله‌ای در امر
مبارزه و پیشگیری
از اعتیاد به مواد
دخانی و مخدر مورد
توجه قرار داد

قرآن ونهی آسیب رساندن به خود

هلاکت انسان

به دست خود

که استعمال

رضایت

می تواند

مصادیق بارز

آن باشد، از

سوی هر آن

نهی شده

است

تعالیم دین اسلام به گونه‌ای است که برای روح و جسم انسان ارزش فوق العاده‌ای قائل شده، و انسان را از هرگونه وارد کردن آسیب به جسم و جان خویش نهی می‌کند و برحذر می‌دارد. در این نوشتار به چند آیه به عنوان نمونه اشاره می‌شود:

● نهی از هلاکت و نابودی خویشتن به دست خود: «وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ»؛ با دست خویش خود را به هلاکت نیفکنید.

این آیه هر چند در مورد ترک اتفاق برای جهاد اسلامی وارد شده، ولی مفهوم وسیع و گسترده‌ای دارد که موارد زیادی را شامل می‌شود. در تمام این موارد، انسان نباید بدون جهت جان خود را به خطر اندازد.

● مسئول بودن اعضای بدن: «إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا»؛ چرا که گوش و چشم و دل‌ها همه مسئول‌اند.

این آیه مسئول بودن چشم و گوش و قلب و به طور کلی تمام اعضا و جوارح را در قبال عملکردشان بیان می‌کند. این گونه است که حتی مغزی که فرمان به آسیب رساندن نابجا به دیگر اعضا بوده و نیز اعضای که در این آسیب رساندن، فرمان مغز را اجرا کرده‌اند همه باید پاسخ‌گو باشند.

پیامبر اسلام (ص) نیز در این زمینه می‌فرمایند: «در روز قیامت از چهار چیز

هفته‌ها
بدون دخانیات

(۳۱ تا ۳۵ خردادماه ۱۳۹۸)

آموزه‌های دینی
در برابر دخانیات

حفظ صحت و سلامتی بدن در روایات به عنوان یکی از مصادیق نعمت‌های الهی بیان شده است

سؤال می‌شود: عمر خود را در چه راهی مصرف کردی، بدن خود را برای چه چیزی فرسودی...».

اگر فردی به جهت چگونه فرسوده کردن بدن خویش مورد پرسش قرار گیرد، طبیعی است که برای آسیب‌رساندن به آن نیز مؤاخذه خواهد شد.

● پرسش از نعمت بدن در قیامت: «ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ»؛ یکی از چیزهای که خداوند در روز قیامت از آن سؤال می‌کند، این است که نیرو و توان بدنیت را در چه راهی مصرف کرده‌ای. طبیعتاً هر کدام از اجزای بدن، یکی از نعمت‌های خداوند است و انسان برای چگونگی نگهداری از هر نعمتی باید پاسخ‌گو باشد و اگر بیهوده و بدون دلیل، آسیبی به بدن خود وارد کند، نوعی کفران نعمت به شمار خواهد آمد.

در همین راستا، حفظ صحت و سلامتی بدن در روایات به عنوان یکی از مصادیق نعمت‌های الهی بیان شده است.

با توجه به آنچه بیان شد، از مجموع آیات و روایات استفاده می‌شود که وجود فیزیکی انسان یکی از نعمت‌های خدادادی است که انسان باید در جهت حفظ آن از آسیب و خطر کوشا باشد، و حق وارد کردن کوچک‌ترین آسیب به آن را ندارد، جز در راه خدا و جهاد.

هفته‌مل
بدون دخانیات

(۲۵ تا ۳۱ خردادماه ۱۳۹۸)

آموزه‌های دینی
در برابر دخانیات

دیدگاه اسلام در مورد دخانیات

اگرچه در صدر اسلام و زمان حیات پیامبر اکرم (ص) مواد دخانی مانند سیگار و قلیان وجود نداشته، اما در آیاتی از قرآن به طور صریح اشاره شده که انسان نباید در راستای نابودی و به خطر افکندن جان خود گام بردارد. در ادامه به چند آیه و روایت در این خصوص اشاره می‌کنیم.

«وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبِيثَاتِ» کسانی که از رسول الله (ص) پیروی می‌کنند، او پاکیزه‌ها را برایشان حلال و ناپاکی‌ها را بر آنان حرام می‌سازد.

این در حالی است که مصرف قلیان و سیگار از بدترین ناپاکی‌ها محسوب می‌شود و برای فرد مسلمان جایز نیست که آن را مصرف نماید؛ و در جایی دیگر قرآن کریم از مسلمانان و مؤمنان می‌خواهد که با دست خود خود را به هلاکت نیندازند.

«وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ» با دست خودتان، خودتان را به هلاکت نیفکنید.

اگرچه در صدر
اسلام و زمان
حیات پیامبر
اکرم (ص)
مواد دخانی
مانند سیگار و
قلیان وجود
نداشت، اما در
آیات از قرآن
به طور صریح
اشاره شده که
انسان نباید
در راستای
نابودی و به
خطر افکندن
جان خود گام
بردارد

طبق تحقیقات پزشکی عصر حاضر، مسلماً دخانیات انسان را به انواع مختلفی از سرطان‌ها و امراض مبتلا می‌کند و زمینه نابودی فرد را مهیا می‌کند و این از دیدگاه قرآن کریم قابل قبول نیست.

«وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ» خودکشی نکنید و خون همدیگر را نریزید.

دود و دخانیات به صورت تدریجی زمینه از بین رفتن فرد را مهیا می‌کنند و با گسترش انواع بیماری‌ها، سلامتی فرد را به خطر می‌اندازد و طول عمر وی را کم می‌کند و این خود یکی از مصادیق بارز خودکشی است که قرآن به شدت آن را نهی کرده است.

همچنین پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ» یعنی ضرر و زیان رساندن به خود و دیگران ممنوع و حرام است. در جایی دیگر قرآن کریم در وصف اسرافگران می‌فرماید: «لَا تُبْذِرْ تَبْذِيرًا، إِنَّ الْمُبْذِرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ» هرگز اسراف و تبذیر مکن، چرا که تبذیرکنندگان، برادران شیاطینند.

به‌طور قطع یکی از مصادیق بارز اسراف و تبذیر هزینه کردن برای دخانیات است و هیچ شکی در آن نیست انسانی که هزینه زندگی خود را در این راه خرج می‌کند، مشمول فرمایش حضرت رسول اکرم (ص) می‌شوند.

دیدگاه فقها و مراجع تقلید درباره استعمال دخانیات

اگرچه در صدر اسلام و زمان حیات پیامبر اکرم (ص) دخانیاتی مانند سیگار و قلیان وجود نداشته و در اسلام در مورد عادت به دخانیات به صورت اختصاصی حکم عینی وجود ندارد. اما از ردیف احکام کلی موارد متعددی وجود دارند که در صورت بذل توجه بیشتر و وجود حوصله ی تعمق در اصول و مبانی هر یک، در کمال سهولت مشخص می‌گردد که به‌طور ضمنی تکلیف امر روشن شده است. اصول و ارکان مورد استفاده در استنباط و استخراج نظر اسلام درباره دخانیات را در آیات قرآن کریم، روایات، اقوال فقها، سیره عقل و متشرعه می‌توان بدست آورد.

اسلام از خوردن و آشامیدن و استعمال چیزهایی که برای سلامتی انسان ضرر داشته باشد، منع کرده است و هر چه ضرر بیشتر باشد، منع از علت و سبب آن نیز شدیدتر است، تا جایی که به درجه حرمت می‌رسد. مجموع آیات و روایات نشان دهنده این حقیقت است که آنچه برای سلامت انسان زیان‌آور است، از نظر شرع انور، استفاده از آنها جایز نبوده و حرام است. از آنجا که نتایج مستند تحقیقات مختلف علمی زیان‌آور بودن

حضرت آیه الله
العظمی صافی
طباطبائی (مد
ظله العالی)
می‌فرمایند:
«خوردن
چیزی که برای
عقل انسان یا
سلامتی او ضرر دارد
حرام است، ولی
اگر ضرر موقت یا
کم باشد که عقلا
اعتنا نکنند، حرام
نیست.»

استعمال دخانیات را به طور قطعی برای انسان و حتی استنشاق دود محیطی آن را برای افراد غیر مصرف کننده به اثبات رسانده است، لذا می توان بطور قطع جایز نبودن مصرف آن حتی حرام بودن آن را استنتاج نمود. در بررسی متون نیز علمای اسلام در هر دو شعبه شیعه و اهل سنت از جایز نبودن مصرف تا اعلام حرمت مصرف مواد دخانی فتوی صادر نموده اند:

در ذیل به فتاوی تعدادی از مراجع عظام تقلید در خصوص استعمال مواد دخانی اشاره می گردد.

حضرت امام خمینی (ره):

«خوردن چیزی که برای انسان ضرر دارد، حرام است.»

پیداست که معیار در حرام بودن، داشتن ضرر است و این که این ضرر از راه خوردن باشد یا از راه دیگر، خصوصیتی ندارد. دخانیات یکی از چیزهایی است که استعمالش برای سلامتی انسان ضرر دارد اما آیا این ضرر در حدی است که استفاده از آن را حرام کند یا خیر؟

گروه زیادی از پزشکان، اجماع و اتفاق نظر دارند که دخانیات ضررهای مهم و زیان های قابل توجهی دارد و کتاب های متعددی پیرامون خطرات و زیان ها و بیماری های ناشی از استعمال دخانیات، به رشته تحریر درآورده اند. بعضی از فقها بر این مبنا، میزان ضرر مواد دخانی را در حدی دانسته اند که

هفته مل
بدون دخانیات

(۱۳۹۸ خردادماه ۳۱ تا ۲۵)

آموزه های دینی
در برابر دخانیات

به طور مطلق فتوا به حرمت آن می‌دهند.

حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مد ظله العالی)

«حکم با اختلاف مراتب ضرری که بر استعمال دخانیات مترتب می‌شود، متفاوت می‌گردد و به طور کلی استعمال دخانیات اگر به مقداری باشد که موجب ضرر قابل ملاحظه‌ای برای بدن باشد، جایز نیست و اگر شخص می‌داند که با شروع آن به این مرحله می‌رسد نیز جایز نمی‌باشد.»

حضرت آیت الله العظمی صافی گلپایگانی (مد ظله العالی)

«خوردن چیزی که برای عقل انسان یا سلامتی او ضرر دارد حرام است، ولی اگر ضرر موقت یا کم باشد که عقلاء اعتنا نکنند، حرام نیست.»

حضرت آیت الله هادوی تهرانی (دامت برکاته)

«استعمال دخانیات به دلیل مضر بودن آن مطلقاً حرام است.»

حضرت آیت الله العظمی سیستانی (مد ظله العالی)

پرسش: توصیه‌های پزشکی می‌گویند سیگار کشیدن عامل اصلی بیماری‌های

قلبی و سرطان است و گاهی هم سبب کوتاهی عمر می شود پس حکم سیگار کشیدن بالنسبه به اشخاص ذیل چیست؟

۱- کسی که تازه شروع کرده است.

۲- کسی که به سیگار کشیدن معتاد شده است.

۳- در کنار کسی نشسته ایم که او سیگار می کشد و پزشکان می گویند آن کس که در کنار شخص سیگاری می نشیند ضرری قابل توجه، به او می رسد. پاسخ:

۱ - کشیدن سیگار اگر موجب ضرر و زیان می شود هر چند در آینده واعم از اینکه آن ضرر معلوم باشد ویا گمان ضرر وجود داشته باشد طوری عقلا بر سلامت شخص بیمناک باشند، حرام است و اما اگر ایمن از ضرر و زیان شدید باشد هر چند بدین جهت که کمتر می کشد، مانعی ندارد.

۲- اگر ادامه کشیدن سیگار ضرر شدیدی می آورد باید دست بردارد مگر آنکه ترک سیگار موجب ضرر دیگری شود مثل ضرر حاصل از سیگار کشیدن و یا سخت تر از آن و یا اینکه ترک سیگار برای او حرجی باشد طوری که عادتاً تحمّل ناپذیر است.

۳- چنین شخصی همانند شخص مبتدی است، و جواب بخش اول شامل حال او هم می شود.

حضرت آیت الله العظمی بهجت (ره)

پرسش: آیا استعمال دخانیات در اماکن عمومی که گاه موجب آزار و یا ضرر رساندن به دیگران می شود، جایز است؟
پاسخ: در موردی که موجب آزار یا ضرر باشد، جایز نیست.

حضرت آیت الله العظمی وحید خراسانی (مد ظله العالی):

سوال: آیا سیگار کشیدن جایز است؟
در صورتی که ضرر معتنی به داشته باشد، جایز نیست.

حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مد ظله العالی)

«خوردن یا نوشیدن چیزی که برای انسان ضرر مهمی دارد حرام است، کشیدن سیگار و سایر انواع دخانیات اگر به تصدیق اهل اطلاع ضرر مهمی داشته باشد، نیز حرام است، ولی استفاده از مواد مخدر مطلقاً حرام است؛ خواه به صورت تزریق یا دود کردن یا خوردن و یا به هر طریق دیگری بوده

حکم با اختلاف
مراتب ضرری
که بر استعمال
دخانیات مترتب
می شود.
مقاومت می گردد
و به طور کلی
استعمال
دخانیات اگر
به مقداری
باشد که موجب
ضرر قابل
ملاحظه ای
برای
بدن باشد،
جایز نیست و
اگر شخص
می داند که به
شروع آن به
این مرحله
می رسد نیز جایز
نمی باشد

باشد و همچنین تولید، خرید و فروش و هر گونه کمک به انتشار آن، حرام است.»

استفتاء از حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مد ظله العالی)

اخیراً در محافل مختلف سخن از این است که جنابعالی سیگار را تحریم کرده اید، مایل بودیم توضیح بیشتری در این زمینه از حضرت تعالی بشنویم. این جانب از چند سال پیش این فتوا را به صورت مشروط ذکر کرده بودم، و در رساله توضیح المسائل موجود است که: «اگر کشیدن سیگار (و سایر دخانیات) به شهادت اهل اطلاع ضرر مهمی داشته باشد حرام است.» ولی اخیراً با شهادت و گواهی جمعی از پزشکان آگاه، و اساتید متعهد دانشگاه، و با توجه به آمارهای تکان دهنده ای که از مرگ و میر ناشی از سیگار، و بیماری‌های خطرناکی که از آن نشأت می‌گیرد به ما رسیده، ثابت و مسلم شد که خطرات مهم دود سیگار یک واقعیت است، که حتی فرزندان افراد سیگاری و معاشران آنها از آن در امان نیستند! لذا فتوای تحریم به طور مطلق را دادیم، و از خدا می‌خواهم همه مسلمانان جهان، مخصوصاً جوانان عزیز را که نخستین قربانیان این بلای خانمان سوز هستند، از شر آن حفظ کند، و با هوشیاری تمام مراقب خویش و اطرافیان و دوستان خود باشند. ان شاء الله زنده بمانیم و ببینیم که جامعه ما از لوٹ وجود این دود آلوده پاک شده است.

سَبَّحَهُ . اعیان برایک و رسال مواد مخدرها برست

لطفاً

که قوت مخدر عصبانی منفعی دارد

ضرر را اعتبار نمودند و مسلمان است لذا شرعاً حرام است

معتاد مواد مخدر مطلقاً حرام است

رسال برایک و مواد مخدر اگر زینت آید در شرعاً حرام است

بقوت دود برایک و مثلاً آن

که موجب اعتدال در جامعه است و نیز نیست و در شرعاً حرام است

بنابر احیاء واجب از استعمال مواد مخدر واجب می‌شود

اگر کشیدن
سیگار (و سایر
دخانیات) به
شهادت اهل
اطلاع ضرر
مهمی داشته
باشد حرام
است